

Indexovaná periodika
citační index
impakt faktor

Scientometrie – vědecká nauka, studuje evoluci vědy pomocí kvantitativních indikátorů vědecké informace, jakými jsou například počet publikací/článků v časopisech určitého druhu, počet citací jednotlivých článků či autorů, atp.

- v kontroverzním, zúženém a nevědeckém smyslu je scientometrie chápána jako nástroj pro "objektivnější" hodnocení vědecké výkonnosti jednotlivců či hodnocení "kvality" vědeckého výzkumu jako celku – tzv. „kafemlejnek“

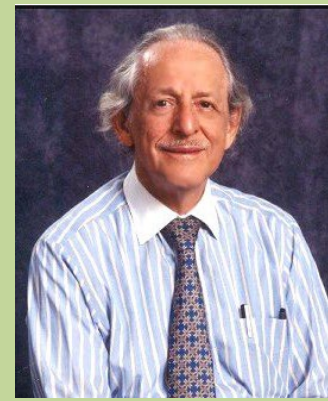
- ročně vychází ± 350000 vědeckých knižních publikací
- dalším obrovským nezmapovaným zdrojem je internet
- zajímavost: v r. 1981 – nebylo nikdy citováno 20 % článků z renomovaných odborných časopisů
- průměrně více než 50 % všech citací pochází z cca 160 titulů a kolem 85 % všech citací je z 2000 časopisů – což je pouze 3 % všech evidovaných odborných periodik

- denně na světě vychází cca ± 7000 článků – z toho cca 5 % původní studie – z nich ± 35 % nebude nikdy citováno
- 90 % citací je soustředěno do 1 % nových článků
- abstrakt článku si průměrně přečte tak 20 osob, jeho titulek tak 500 lidí, více než 50 % časopisů si v knihovně nikdo nikdy nevypůjčí
- kdo chce být (hodně) citován – publikuje v impaktech nebo dává své články volně přístupné na internetu (např. open access: zelená/zlatá cesta/ veřejné licence creative commons
<https://knihovna.phil.muni.cz/podpora-studia-a-vedy/open-science>

Citační index/registr

- zrodil se z myšlenky mít k dispozici mechanismus umožňující snadno vyhledat, jaký ohlas vzbudila konkrétní publikace nebo studie u badatelů
- sleduje se kolikrát a kde byla práce citována
- v současnosti je hlavním citačním registrem **Science Citation Index (SCI)** → dnes označován jako Science Citation Index Expanded : přístupný online na stránkách **Web of Science (WOS)**
- SCI obsahuje víc než 9200 významných odborných časopisů z více než 180 vědních oborů, obsahuje periodika vycházející od r. 1900 po dnešek

Citační index/registr

16.9. 1925 – 26.2. 2017

- **Science Citation Index (SCI)** vyvinul a poprvé použil chemik Eugene Garfield na 50/60. let 20. stol.
- při sekundárním zpracovávání periodik a prací byl k bibliografickým údajům a abstraktům přiřazen i soupis použitých citací (references)
- v r. 1956 založil Institute of Scientific Information (ISI, Philadelphia, Pennsylvania); od r. 1992 jej vlastnil Thomson Reuters, od roku 2016 společnost Clarivate Analytics
- výchozí platforma pro fungování SCI

Thomson ISI byl součástí Intellectual Property & Science business, která pracovala pod Thomson Reuters do roku 2016, pak byla společnost prodána – získala jí společnost Clarivate Analytics

V únoru 2018 společnost CA vyhlásila obnovu ISI jako součásti její Scientific and Academic Research group

Citační index/registr

- v roce (oficiálně) 1964 začal ISI vydávat tzv. citační index – SCI: Science Citation Index (vědecko-citační index)
- od r. 1988 vycházela databáze na disketách
- v r. 1997 začal svou činnost Web of Science – internetová modifikace databází ISI
- v r. 2001 byl vyvinut Web of Knowledge – s více oddíly: časopisecké databáze, citační databáze, patentová databáze, specializovaná dtb. chemických sloučenin, genetického sekvencování apod.

Citační index/registr

- Karentovaný/impaktovaný časopis — vědecký časopis registrovaný a zpracovávaný službou ISI Current Contents a vyhledatelný v některé z tematických databází *Current Contents Connect*, které jsou dostupné v rámci portálu *Web of Knowledge / Web of Science*
- Spravidla se jedná o recenzovaný, vědecky výše hodnocený časopis

Impakt faktor / IF

- ukazuje relativní důležitost časopisu v porovnání s ostatními periodiky
- nenulový IF může dosáhnout pouze časopis vedený ve WOS, musí být vedený v angličtině (nebo alespoň abstrakty a klíčová slova), recenzovaný
- IF – míra frekvence, s níž byl článek z časopisu citován v konkrétním roce
- počet citací ve zvoleném roce se vydělí počtem příspěvků publikovaných v časopise za předcházející 2 roky

Impakt faktor

- Například citační faktor časopisu pro rok 2019 se dá zjistit následovně:
- A = kolikrát byly články z daného časopisu publikované v letech 2017 a 2018 citovány jinými sledovanými časopisy v roce 2019
- B = kolik v něm vyšlo v období 2017-2018 článků celkem
- 2019 impakt faktor daného časopisu = A/B
- Do jmenovatele tohoto zlomku se však nezapočítávají "speciální" články jako novinky, komentáře nebo errata

Impakt faktor

- IF se každý rok uveřejňuje v časopise Journal Citation Reports (JCR)
- časopisy s vysokým IF – prestiž (Science, Nature, Cell)
- v časopise JCR se objevuje i tzv. Immediacy Index – index bezprostředního ohlasu – ten vyjadřuje, jak brzo po publikaci je citován článek v časopise nebo jak často jsou citovány články publikované v časopise v tomtéž roce

Časopisy s vysokým impakt faktorem:

- CA: A Cancer Journal for Clinicians – IF 299,99
- Chemical Reviews – IF 58,37
- Cell – IF 43,80
- Reviews of Modern Physics – IF 43,02
- Nature Reviews Cancer – IF 37,34
- Nature Reviews Molecular Cell Biology – IF 35,47
- The New England Journal of Medicine – IF 33,93
- Advances in Physics – IF 29,44
- Lancet – IF 21,54
- Nature Reviews Genetics – IF 17,21

https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_impaktov%C3%BDch_v%C4%9Bdeck%C3%BDch_%C4%8Dasopis%C5%AF_vyd%C3%A1van%C3%BDch_v_%C4%8Cesku

Archeologické časopisy a jejich IF

- Nature, IF 23,95
- Radiocarbon, IF 9,09
- Journal of Archaeological Research, IF 4,16
- Journal of Archaeological Science, IF 2,87
- Journal of Archaeological Method and Theory, IF 2,51
- Journal of World Prehistory, IF 2,21

<https://www.resurchify.com/impact/category/Archeology>

Hirschův index / H-index

Ve scientomertrii udává, kolik článků daného autora dosahuje citovanosti vyšší, než je pořadové číslo článku dle počtu citací.

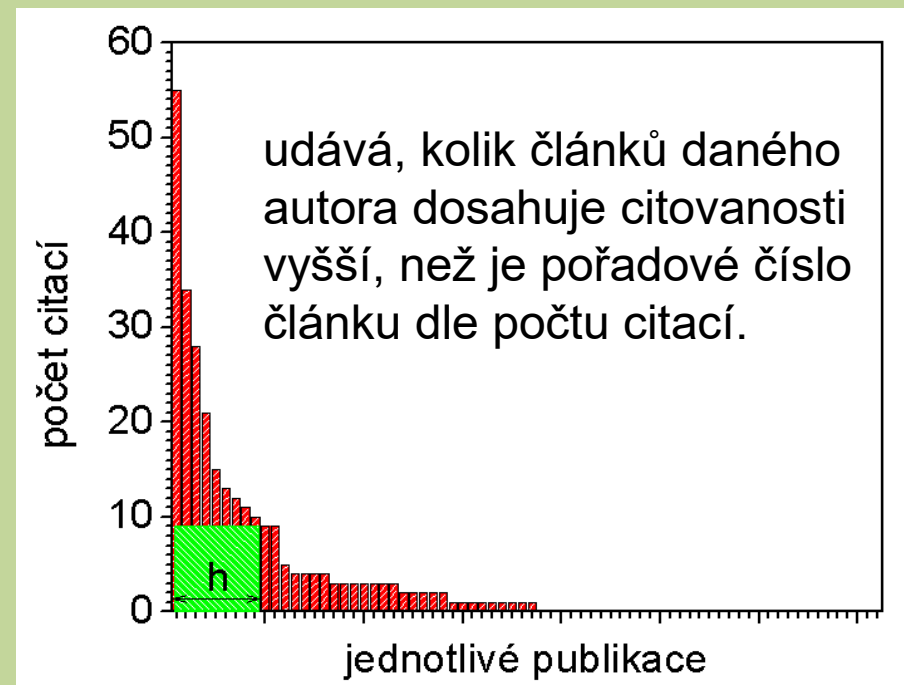
Index citačního ohlasu vědeckých článků publikovaných jedním vědeckým pracovníkem

Vyšší hodnotu H-indexu má autor, u kterého má "vyšší" počet článků "vyšší" citovanost.

Příklad:

Má-li např. devátý nejcitovanější článek autora citační index 10 a desátý (10.) článek citační index 8, pak pro daného vědce je Hirschův index $h = 9$.

Práce na 15. místě má počet citačních ohlasů 18, práce na 16. místě 16, práce na 17. místě 15. H-index autora je tedy 16.

Citační index/registr

- přístup na WOK/WOS je zpoplatněn
- z MU je možný vstup k omezenému množství databáze na stránkách

<http://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?id=61&lang=cs>

- musíte být zapojeni v síti MU / vzdálený přístup

- **Scopus** je multioborová bibliografická a citační databáze společnosti **Elsevier** (funguje od roku 2004); přes síť MUNI se dá na SCOPUS dostat bezplatně
- je největší abstraktovou a citační databází odborné recenzované literatury v Evropě
- databáze Scopus, jejíž nástroje slouží ke sledování, analýze a vizualizaci výzkumu, byla navržena a vyvinuta za přispění více než 500 uživatelů a knihovníků po celém světě
- databáze obsahuje abstrakty a záznamy z cca 40 000 recenzovaných časopisů od více než 11 000 vydavatelů po celém světě (k dubnu 2021)
- přináší široké pokrytí různých vědeckých disciplín
- Scopus obsahuje přímé odkazy na plné texty článků, knihovnické zdroje a další aplikace, jako je například systém pro správu bibliografických referencí

<https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic#basic>

The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS)

- vznik 2008 pod patronátem organizace **European Science Foundation** (ESF)
- zpočátku orientovaná pouze na humanitní vědy
- v roce 2014 byla přesunuta pod patronaci **Norwegian Social Science Data Services** (NSD) a začaly být sledovány i výsledky sociálních věd
- od 9. července 2014, je ERIH PLUS otevřena pro přijetí nových odborných periodik
- <https://ezdroje.muni.cz/prehled/zdroj.php?lang=cs&id=618>

Rada pro výzkum, vývoj a inovace je odborným a poradním orgánem vlády České republiky, který byl zřízen [zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů \(zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací\)](#), ve znění pozdějších předpisů.

Česky | English

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Rada Dokumenty Státní rozpočet Informační systém Hodnocení VaVal

Informační systém | RIV

Popis údajů Historické informace Popis odstraňování záznamů o výsledcích 2014

Rejstřík informací o výsledcích a Informace o předávání údajů

<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekcce=496>

Národní referenční rámec excellence / NRRE

Pro potřeby v oblasti základního výzkumu humanitních a společenských věd

Kritéria:

Časopis zařazen pod jeden z oborů NRRE

Má www stránku s informací o poslání časopisu, vydavateli, RR, pokyny pro autory

V RR alespoň polovina externích členů

Vědecké stati tvoří alespoň 1/2 každého čísla

Nezávislé recenzní řízení

Alespoň 30 % textů je odmítnuto

- AA – Filosofie a náboženství
- AB – Dějiny
- **AC – Archeologie, antropologie, etnologie**
- AD – Politologie a politické vědy
- AG – Právní vědy
- AE – Řízení, správa a administrativa
- AI – Jazykověda
- AJ – Písemnictví
- AL – Umění, architektura, kulturní dědictví
- AM – Pedagogika a školství

<https://ezdroje.muni.cz/prehled/abecedne.php?lang=cs>

<https://ezdroje.muni.cz/prehled/obor.php?lang=cs&id=8>

Mezinárodní kódy jednotlivých typů pramenů

ISBN - International Standard Book Number

- *mezinárodní standardní číslo knihy*) je číselný kód určený pro jednoznačnou identifikaci knižních vydání
- ISBN je specifikováno mezinárodním standardem ISO 2108, v Česku převzatým jako ČSN ISO 2108 (původně bylo ISBN v ČSSR zavedeno k 1. 1. 1989 v ČSN 01 0189)
- V českých knihách bývá ISBN zpravidla uvedeno na rubu titulního listu a v čárovém kódu na obálce.

Historie

- 1965 britská knihkupecká firma W. H. Smith vyvinula počítačový systém řízení - jednoznačný systém číslování knih
- sdružení britských vydavatelů - profesor Gordon Foster z London School of Economics – 1966: SBN – 9 místní kód
- Mezinárodní organizace pro normalizaci (International Organization for Standardization – ISO) - 1970 mezinárodním standardem ISBN
- V červenci 1972 vznikla v Berlíně Mezinárodní agentura ISBN, která systém ISBN koordinovala.
- 2007 - 9 místní kód se změnil na 13 místní; přesun agentury do Londýna

ISSN (International Standard Serial Number, mezinárodní standardní číslo seriálové publikace)

- jednoznačný osmiciferný identifikátor periodické publikace (noviny, časopisy, včetně těch vycházejících online).
- ISSN je obdobou ISBN používaného pro knihy; některé knihy, které jsou částí série, mají dokonce přiděleny oba identifikátory
- Na rozdíl od ISBN však ISSN nemá žádnou vnitřní strukturu a nelze z něj zjistit žádné informace o publikaci – jde o jednoduchý identifikátor (z ISBN lze např. určit vydavatele nebo tematické zařazení knihy).

Co je DOI?

- DOI je zkratka anglického výrazu *Digital Object Identifier* – identifikátor digitálního objektu. Jedná se o unikátní a trvalý identifikátor digitálního objektu dostupného prostřednictvím digitálních sítí (např. vědeckého článku na webu). Podobně jako ISBN identifikuje jednoznačně a v celosvětovém měřítku tištěné knihy, tak DOI jednoznačně identifikuje digitální objekty na globálním internetu. Jednou přidělený identifikátor DOI je trvalý; i když se digitální objekt přesune na novou lokaci na webu nebo se změní vlastník digitálního objektu, jeho DOI zůstává stále stejný.

K čemu lze DOI v praxi použít?

- DOI může být využit principiálně k identifikaci jakéhokoliv typu objektů, které mají svou reprezentaci v digitální podobě dostupnou na internetu (články, knihy, e-learningové publikace, obrázky, tabulky, data, osoby, věci atd.) Nejčastěji je DOI v současnosti používán pro časopisecké články. Umožňuje článek globálně jednoznačně identifikovat (na rozdíl od nejednoznačně zapisovaných bibliografických citací), vyhledat jeho aktuální umístění na webu (na rozdíl od URL, které po čase nezřídka přestává být platné a vrací chybu typu „webová stránka nebyla nalezena“) a řadu dalších užitečných služeb.
- Správce: International DOI Foundation (IDF) (vznik r. 2000)

Jak DOI vypadá?

<https://www.lib.cas.cz/pro-redakce/pridelovani-doi-crossref/>

- Identifikátor DOI má následující tvar **doi 10.1058/am123456** a skládá se ze dvou částí:
- **prefix** (10.1058) je číslo, které jednoznačně identifikuje instituci, která daný digitální objekt opatřila číslem DOI (např. vydavatel Elsevier nebo Nakladatelství Masarykovy univerzity). Prefixy přiděluje institucím tzv. registrační agentura
- **suffix** (am123456) je libovolný řetěz znaků, který jednoznačně identifikuje digitální objekt v rámci dané instituce. Sufixy přiděluje sama instituce, podle svých interních pravidel tak, aby žádné dva různé digitální objekty nedostaly stejné DOI a současně aby žádný digitální objekt neměl přiděleno více než jedno DOI

Jak DOI funguje?

- Vydavatel (resp. majitel digitálního objektu) přidělí DOI příslušnému digitálnímu objektu a vloží do databáze registrační agentury. DOI metadata o digitálním objektu, která obsahují mimo jiné i URL odkazující na aktuální umístění digitálního objektu na webu. Jestliže se digitální objekt přesune na jinou lokaci, je jeho vlastník povinen aktualizovat URL digitálního objektu v databázi registrační agentury. Registrační agentura zajišťuje tzv. *směrování DOI identifikátorů*: tj. po obdržení DOI identifikátoru vrátí uživateli webovou stránku (response page), která obsahuje plný text digitálního objektu nebo (není-li plný text volně dostupný) jeho bibliografickou citaci a informaci o tom, jak lze plný text objektu získat.

Kdo stojí za DOI a garantuje jeho provoz/rozvoj?

- DOI je otevřený systém vytvořený původně na popud Americké asociace vydavatelů. V současnosti se o rozvoj tohoto systému stará mezinárodní asociace IDF (International DOI Foundation), která provozuje základní infrastrukturu a poskytuje licence *registračním agenturám* pro nasazení DOI v různých aplikačních oblastech. Systém DOI je mezinárodním standardem ISO.

Open Research and ContributorID

- je webový profil, který jednoznačně identifikuje osobu a umožňuje přidávat další informace (studium, zaměstnání, projekty, publikace a další)
- ORCID se postupně stává globálním jedinečným identifikátorem výzkumníků, jeho vytvoření doporučují vydavatelé (např. Elsevier, Springer a další), poskytovatelé finanční podpory, správci databází (WOS, SCOPUS, CROSSREF, ISNI). V řadě zemí je doporučeno jeho užívání na národní úrovni, na úrovni univerzit nebo poskytovatelů finanční podpory. Evropská komise v programu HORIZONT2020 též doporučuje vytvoření tohoto identifikátoru. Všechna ORCID jsou uložena v registru identifikátorů ORCID.

<https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0002-2257-8212>

<https://asep-portal.lib.cas.cz/pro-zpracovatele/identifikatory/orcidid/>

Etika
a publikování
a prezentace vědecké práce

- autor zodpovídá za zveřejněný obsah práce
- autorství – zásadní podíl na koncepci studie, na získání údajů, na analýze, na interpretaci
 - příprava rukopisu, jeho kontrola
 - závěrečné posouzení práce, potvrzení verze
- nešvary: u spoluautorství připisování kolegů, vedoucích (bez spolupráce), citování nepoužitých prací

- redundance publikací
- opětovné vydání v jiném jazyce – autor musí uveřejnit údaje o původním zdroji
- plagiátorství – nepovolené používání cizích publ. i nepubl. myšlenek, formulací, poznatků, výsledků bádání, tabulek, fotografií, ilustrací ...apod.
- ochrana proti nařčení z plagiátorství – zveřejňovat/citovat všechny použité zdroje

- dodržovat podmínky podepsaných smluv s vydavateli (pokud jsou)
- pokud vydavatel v recenzním řízení doporučí (na základě erudovaného, nestranného posudku) změnit/upravit určitou část studie, je autor zavázán před publikací tyto změny učinit

- **Bernská konvence 1886:** Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl

(The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works)

- Všeobecná copyrightová konvence – Universal Copyright Convention (UCC) – 1952, Ženeva
- Pro podporu ochrany duševního vlastnictví vznikla při OSN v roce 1967 Světová organizace duševního vlastnictví se sídlem v Ženevě (***World Intellectual Property Organization, WIPO***).
- Copyright ©
- Český autorský zákon – Zákon č. 121/2000 Sb. ve znění pozdějších novelizací

- Autorské právo je součástí tzv. duševního dědictví

TELEC, Ivo; TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2007. [ISBN 978-80-7179-608-4](#). Kapitola §107, K odst. 2, Bernská úmluva, s. 866–868.

Etika – tradiční filozofická disciplína; zkoumá dobro, morálku, morální jednání a jeho normy

- je to obor zabývající se správným jednáním v rámci lidského společenství
- Etický kodex české pedagogické vědy a výzkumu (Průcha – Švaříček 2009)

Co je příčinou neetického jednání?

- Nadměrná ctižádost
- Malá sebekritičnost
- Bezcharakternost
- Nedostatek obyčejné lidské slušnosti
- Nezřízená snaha zvýšit svoji vědeckou prestiž a proslulost
- Neznalost pravidel
- Shoda náhod
- Cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly

Proč vědci/kyně podvádějí?

- Neúměrný tlak na výkon (publikace, granty, přednášky) – z vědců/kyň se stávají falešní hráči kafemlejnkové hry na body (*které sypou prachy*)
- Sborníky jsou vykazovány jako monografie
- Zakládání vlastních recenzovaných časopisů
- Redundance publikačních výstupů
- Připisování spoluautorů ...

Pokud na tuto hru přistoupí – publikují příliš často i banální výsledky – přicházejí o akademickou reputaci a prestiž

Pokud na hru nepřistoupí – nebezpečí, že brzy nebudou mít podmínky pro to dělat dobrou vědu

Etické zásady

1. Jiní badatelé/lky ve své práci navazují na námi publikované výstupy. Zkreslené publikace vedou k plýtvání časem a zdroji kolegů, kteří se snaží naše výsledky marně zopakovat nebo rozvíjet. Záměrné zkreslování kvality a kvantity výstupů znamená přisvojení si zdrojů a prestiže na úkor těch, kteří se neetického jednání nedopouštějí. U plagiátorství jde o přímé poškození práv kolegů/gyň.

Etické zásady

2. Výsledky bádání mají často dopad na celou společnost, neboť se stávají zdrojem doporučení při praxi nebo dalšího vzdělávání. Nesprávné či neúplné výsledky/metodické postupy mohou vést k přímému poškození samotných studentů, kteří jsou na univerzitních pracovištích vedeni neeticky smýšlejícími pedagogy.

Etické zásady

3. Nedodržením etických standardů výzkumu ohrožujeme i sebe, riskujeme vyloučení z přístupu ke grantům, ztrátu zaměstnání i dobrého jména.

- Podezření na neetické konání u kolegy/gyně – za určitých okolností nastupuje riziko, že se staneme spolupachatelem tohoto neetického konání

Dvě kategorie neetického jednání

1. **SPORNÉ VĚDECKÉ POSTUPY** (questionable research practices)

Rozdělení výsledků z jednoho výzkumu do dvou článků (salámové publikování), recyklování textů, vzájemné (reciproční) citování spřízněných kolegů, zkreslené citování, nepřiznaný konflikt zájmů

2. **HRUBÉ PORUŠOVÁNÍ VĚDECKÉ ETIKY** (scientific misconduct)

falzifikace, plagiátorství (porušování majetkových autorských práv), duplicitní publikování, falešné/nepravdivé posouzení textu, grantu v recenzním posudku, nepřiznání použití výstupů AI

Plagiát

Slovo plagiát je odvozeno od latinského *plagiarius*, byl to ten, kdo unesl svobodnou osobu do otroctví, což římské právo trestalo bičováním (*plaga – rána, úder, náraz*). Toto trefné přirovnání poprvé použil římský básník Marcus Valerius Martialis v 1. století AD, když jakýsi Fidentinus recitoval jeho básně jako své vlastní.

Plagiát

Úmyslné vydávání cizího díla za vlastní

Nedůsledné citování použitých zdrojů a pramenů

Neuvedení / necitování těchto zdrojů

(doslovní plagiátorství – mozaikové plag. – parafráze či překlad bez uvedení zdroje – autoplag. – nesprávné citování / neúmyslné plag.)

Autoplagiát

Opakované využití textu z vlastního díla bez řádného uvedení původního /primárního zdroje

I vlastní texty je nutno citovat

Falzum

Úmyslné padělání

Záměrné uvádění nepravd

Tři velké O proti plagiátorství

- Odlišit převzaté myšlenky od vlastních
- Odkázat na původní zdroj
- Označit původní zdroj tak, aby se dal dohledat

Odhalování plagiátů na MU

S plagiátorstvím je spojena otázka, jak plagiáty vyhledávat. Na Masarykově univerzitě slouží k odhalování potenciálních plagiátů speciální aplikace, která je implementována v Informačním systému MU. Systém na odhalování plagiátů umožňuje vzájemné srovnávání dokumentů, které jsou součástí jeho databáze. Pomocí funkce „jako vejce vejci“ je možné najít k danému dokumentu dokumenty obsahově podobné, tedy potenciální plagiáty. Tento nástroj mohou využívat vyučující, administrativní pracovníci i studenti.

- Theses.cz
- Odevzdej.cz

<https://www.muni.cz/o-univerzite/uredni-deska/plagiatorstvi>

DOPUSTIL SE PROFESOR MARTIN KOVÁŘ, PROREKTOR UNIVERZITY KARLOVY, PLAGIÁTORSTVÍ?

[Obscura](#) [Rádio 201](#) [Přípravné kurzy](#) [Seznamovací kurz](#) [Diskuze a přednášky](#) [Přednáškové dny](#) [Kritický klub](#) [Prezentace knih](#)

[Filmový klub](#) [Konference](#) [Ostatní](#)

[O časopisu](#) [Call for Articles](#) [Redakce](#) [Blog](#) [Pro autory](#) [Archiv](#) [Podpořte nás](#)

Dopustil se profesor Martin Kovář, prorektor Univerzity Karlovy, plagiátorství?

Marek Jandák, Tomáš Konečný a Ondřej Chrák

Prolog

Proč jsme si k publikaci našich výsledků vybrali právě blog časopisu Obscura? Zejména je tomu tak, protože se jedná o čistě studentskou platformu a my jsme na tento konkrétní problém plagiátorství přišli jako studenti FF UK. Byla zde možnost naše zjištění pouze předat pověřeným institucím a médiím a čekat. My jsme se ovšem rozhodli jinak. Publikaci našich zjištění zde bychom rádi zdůraznili jakou sílu v sobě hlas studentstva má a zejména to, že se nemusíme bát ani profesorů či vysokých univerzitních funkcionářů a že můžeme svobodně upozornit na jejich zásadní pochybení, pokud jsou naše tvrzení podpořena fakty. Tímto děkujeme redakci časopisu Obscura a Spolku studentů historie za odvahu nám poskytnout prostor. Tento text nicméně není výsledkem práce zmíněné organizace, nýbrž se jedná o nezávislý počín jeho autorů, a rovněž není oficiálním prohlášením spolku jako takového. Doufáme, že tímto zjištěním přispějeme svým dílem k lepšímu plnění role, kterou univerzity mají ve společnosti zastávat.

Niže uvedený text byl zaslán příslušným univerzitním a fakultním orgánům i s přílohami, které zde z

O studentském stávkování a jiné angažovanosti

Historická věda jako řemeslo

Skrytý půvab kolektivní viny

Murer nastavuje zrcadlo rakouskému vyrovnání s minulostí

Chybné detaily, které nic nemění na výsledku analýzy tří doktorandů

Vyjádření ke kauze možného plagiátorství prof. M. Kováře

Dopustil se profesor Martin Kovář, prorektor Univerzity Karlovy, plagiátorství?

Praha národní nebo Praha národů?

<http://www.ffabula.cz/cs/akce-projekty/obscura/komentare/dopustil-se-profesor-martin-kovar-prorektor-univerzity-karlovy-plagiatorstvi/>

Používání AI

- Oficiální doporučení MU:

<https://www.muni.cz/o-univerzite/uredni-deska/stanovisko-k-vyuzivani-ai>

Umělá inteligence pro studium | Hybridně

7. listopadu 2023

10:00 – 11:30

[Učebna B2.33](#) a online

Událost již proběhla

Během lekce **zjistíte, jak fungují běžně dostupné modely aplikací umělé inteligence a prakticky si je vyzkoušíte**. Zaměříme se také na **oblast etiky využívání AI** v terciálním vzdělávání, problematiku ohledně AI a kritického myšlení, informační gramotnosti a desinformací. O přístupech a budoucnosti práce s AI budeme debatovat.

Komu je akce určena?

Všem studentům se zájmem o problematiku umělé inteligence.

Lekce proběhne hybridně. Všem přihlášeným pošleme odkaz na připojení.

Mgr. et Mgr. Lucie Tomaňová

Informační podpora studia a vědy

telefon: [549 49 8519](tel:549498519)

e-mail: lu.tomanova@phil.muni.cz

Studujícím

- **Bud'te zvědaví.** Seznamujte se s principy fungování nástrojů AI a sledujte vývoj v této oblasti. Zajímejte se o to, jak nástroje AI fungují, k čemu a jak je můžete při svém studiu smysluplně využívat. Kompetence spojené s aktivním využíváním nástrojů AI budou nabývat na důležitosti a lze předpokládat, že je budou vyžadovat i vaši budoucí zaměstnavatelé.
- **Bud'te pragmatictí.** Nástrojů AI využívejte v první řadě pro podporu svého učení a k rozvoji dovedností spojených se studiem. Nástroje AI mohou být při studiu výtečným pomocníkem. Mohou pomáhat se zpracováním dat, s formulací odpovědí na různé otázky, s nimiž se při studiu setkáte, a samozřejmě s vypracováním textů. Zároveň však mohou nástroje AI uživatele snadno svést na scestí.

- **Bud'te svědomití a poctiví.** Přestože využití AI studium v mnohém zjednodušuje, nesmí vést k tomu, že polevíte ve svém studijním úsilí a spolehnete se plně na výstupy poskytované těmito nástroji. Vždy dodržujte etické zásady a k práci s nástroji AI přistupujte kriticky. K výstupům, které nástroje AI poskytují, buďte vždy obezřetní a důkladně je kontrolujte. Za všech okolností prověřujte a ověřujte informace, které těmito cestami získáte. Buďte si vědomi toho, že výstupy poskytované nástroji AI mohou být zavádějící, chybné, založené na stereotypch či předsudcích, anebo diskriminační.
- **Bud'te transparentní.** Využití nástrojů AI musí být v souladu s principy akademické i osobní morální integrity a musí být transparentní. Pokud vyučující, vedoucí práce anebo fakulta využití nástrojů AI v určitých případech nedoporučuje, respektujte to. Za všech okolností otevřeně deklarujte, resp. citujte využití nástrojů AI, a to především v písemných pracích. Pravidla akademické integrity nejsou nijak nová, naopak jsou již zavedena a jsou všeobecně známa. Z tohoto hlediska je nepřiznané využití AI principiálně stejné jako tzv. ghostwriting (práce psané na zakázku), což je jedna z forem plagiátorství.

Bud'te zodpovědní. AI dokáže násobit lidské schopnosti v dobrém i špatném smyslu slova. Pamatujte, že za využití výstupů AI je vždy zodpovědný člověk – uživatel. Uvědomte si, že využitím nástrojů AI souhlasíte s podmínkami, které formulují jejich poskytovatelé. Poskytnete-li nástrojům AI informace anebo osobní údaje, počítejte s tím, že se mohou dostat k nepovolaným osobám.

Amen

Katuščák, D. 1998: Ako písať. Bratislava.

Kubátová, H. – Šimek, D. 2007: Od abstraktu do závěrečné práce: jak napsat diplomovou práci ve společenskovědních a humanitních oborech: praktická příručka. Olomouc.

Meško, D. – Katuščák, D. – Findra, J. a kol. 2006: Akademická příručka. Martin.

Šesták, Z. 2000: Jak psát a přednášet o vědě. Praha.

Vinkler, P. 2012: The evaluation of research by scientometric indicators. Oxford.

<http://www.phil.muni.cz/wff/home/studium/informace/predpisy-a-navody>